

ת"פ 40255/06/21 - מדינת ישראל נגד יוסף ספן

בית הדין האזורי לעבודה ירושלים

24 ינואר 2022

ת"פ 40255-06-21 מדינת ישראל נ' ספן

בפני
בעניין: כב' השופט אייל אברהמי, נשיא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יוסף ספן

הנאשמים

גזר דין

1. בישיבת ההקראה, שהתקיימה בפני ביום 19.01.22, הורשע הנאשם על פי הודאתו, בעבירות שבכתב האישום - בכך שבתקופה מחודש 12/19 ועד חודש 3/20 סיפק למזמינות שירות, 26 עובדים, לשם אספקת שירותי ניקיון, בהתאם להסכמי התקשרות ופעל כקבלן שירותי ניקיון כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם - תשנ"ו - 1996 (להלן: "חוק קבלני כוח אדם ו/או החוק"). כל זאת, מבלי שהחזיק רישיון לעסוק כקבלן שירותי ניקיון כנדרש בדין.
2. כל אחד מהצדדים טען בפניי לעונש.
3. ב"כ הנאשם טען, כי למעשה מדובר בעבירה אחת, וכן כי אין לו עבר פלילי והינו אדם שומר חוק. לצד זאת, הנאשם לא היה מיוצג בתקופה הרלבנטית על ידי עו"ד, שהסביר לו את הדרישה לרישיון. בנוסף, נטען שהנאשם לא פעל כדי לנשל את העובדים מטעמו. נהפוך הוא. הוא הציג מכתבי תודה והערכה של העובדים. יתר על כן, לאחר הביקורת בה נמצא שאכן העסיק עובדים, בלי רישיון כאמור, הנאשם הסדיר את הנדרש וכיום הוא מחזיק רישיון תקף. בעקבות הביקורת שנערכה וממצאיה עזבו אותו חלק מלקוחותיו, בשל כך ובשל המצב הכלכלי בקשר לקורונה, נאלץ למכור את ביתו, וכיום הוא גר בדירה קטנה ששכר. הנאשם הוסיף דברים וסיפר כי הוא עוסק בתחום הניקיון וזהו המקצוע היחידי שהוא יודע לעשות. אין לו תעסוקה אחרת. הוא מפרנס אך בקושי את אשתו וילדיו.
4. ב"כ המאשימה טען כי מדובר בעבירה כלכלית, ואשר העונש בגינה צריך לשאת אופי כלכלי ולהרתיע נאשמים אחרים. בנסיבות תיק זה, טען ב"כ המאשימה, טווח הענישה הראוי צריך להיות בין 30% ל-60% מהקנס המקסימלי ביחס לכל יחידת עבירה. קנס מקסימלי עומד על 14,400 ₪ על כל יחידת עבירה וכאן מדובר ב-26 יחידות עבירה. לכן ביקש כי גזר הדין יהיה בשיעור 50% מגובה הקנס המקסימלי סה"כ 187,200 ₪, וכן שהנאשם יתחייב להימנע מביצוע עבירות דומות למשך שלוש שנים. לטענתו זוהי הענישה הראויה, וזאת בשים לב לעובדה שהנאשם הודה למעשה בנסיבות העבירה וחסך מזמנו של בית הדין.

דין והכרעה

5. עסקינן בכתב אישום יזום אשר הוגש כנגד הנאשם. בענייננו, חל, בין היתר, תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), אשר לפיו על בית המשפט לקבוע את העקרונות והשיקולים המנחים בענישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם. ביחס לענישה, קובע התיקון כי העיקרון המנחה הנו קיומה של הלימה בין חומרת העבירה, נסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.
6. לאור האמור לעיל, על בית הדין להקדים ולדון במתחם הענישה ההולם את העבירה על רקע הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מדיניות הענישה הנהוגה וכן הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
7. לאחר מכן, יש לדון בנסיבותיו האישיות של מבצע העבירה, שאין קשורות למעשה העבירה עצמו, כגון: גילו, עברו הפלילי, נטילת אחריות, מידת הפגיעה במשפחת הנאשם, נסיבות חיים בעלות השלכות על ביצוע העבירה, שיתוף פעולה עם רשויות החוק. יצוין בהקשר זה, כי חריגה ממתחם הענישה, כאמור לעיל תיתכן ככל שקיימים שיקולים שיקומיים, המאפשרים חריגה לקולא ולחילופין, שיקולי הגנה על שלום הציבור, במסגרת שיקולים לחומרה.
8. עוד נדרש בית הדין להתייחס למצב של ריבוי עבירות וריבוי אירועים, תדירותם והזיקה ביניהם.

מן הכלל אל הפרט

9. נקדים ונביא את הפסיקה הרלבנטית בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין כפי שסוכמה בע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13):

"בשלב הראשון - המקדמי, נדרש בית המשפט לבדוק האם הנאשם שלפניו הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית המשפט לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. אם מדובר באירוע אחד, ימשיך בית המשפט 'כרגיל', אל שני השלבים הבאים (קרי, יקבע מתחם ענישה לאירוע כולו ויגזור עונש כולל לכל העבירות הקשורות לאותו אירוע (סעיף 40 יג(א) לחוק העונשין)). לעומת זאת, במידה ובית המשפט מצא כי בעבירות שבהן הורשע הנאשם מדובר בכמה אירועים, יקבע עונש הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן יוכל לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירצו העונשים בחופף או במצטבר), או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40 יג(ב) לחוק העונשין); בעקבות המסקנה שהתקבלה בשלב הראשון ימשיך בית המשפט לשני השלבים הבאים: בשלב השני קובע בית המשפט מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה; ובשלב השלישי נבחנות הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן גוזר בית המשפט על הנאשם עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני (אלא אם מתקיים אחד משני חריגים שיפורטו להלן)."

במקרה דנן אכן מדובר בהעסקת 26 עובדים בתקופה שהתפרסה לה על כארבעה חודשים, שבה התקשר הנאשם עם 12 עסקים. אכן אין מדובר במקרה יחיד. עם זאת, מדובר בצבר של אירועים, בתקופת זמן מוגבלת, שלמעשה נגזרים מהעדר אותו הרישיון, שנדרש בתקופה הרלבנטית. בנסיבות אלה, נכון יהיה להתחשב בכך שמדובר בצבר אירועים זהים, ואין מדובר ב-26 עבירות נפרדות. מנגד, לא ניתן לומר כי מדובר, אפוא, במעשה אחד וכי יש לבחון את הדברים כמקשה אחת. זאת, לאור הצטרפותם ביחד למסכת כוללת.

הערך החברתי והפגיעה בו

10. לענייננו, יפים דבריו של כב' השופט אורן שגב בפסק דינו בעניין ת"פ (ת"א) 40866-02-19, ולכן אביאם כלשונו:

"בתיק ת"פ 46717-09-17 **מדינת ישראל נ' שרון קבלניות ומשאבי אנוש בע"מ** (ניתן ביום 26.03.20) פירטה חברתי, כב' השופטת דניה דרורי, את הערכים החברתיים המוגנים בהוראות חוק העסקת עובדים על ידי קבלן כוח אדם, וכך פסקה:

"[...] שמירה והבטחה של זכויות העובדים באמצעות מנגנוני הבקשה והביקורת החקיקתית של חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, לרבות על ידי החובה לקבלת רישיון לקבלן כוח האדם. אחד התנאים לקבלת הרישיון **"ערבות בנקאית או ערובה מתאימה אחרת למילוי חובותיו כלפי עובדיו"** (סעיף 3(א)(2)), תנאי שיש בו ללמד על הכרה בעובדה שעובדים המועסקים באמצעות קבלני כוח אדם הם קבוצה מוחלשת הנתונה לסיכונים מוגברים, מקום בו קבלן כוח האדם חדל לפעול. לעניין זה יפים הדברים שנקבעו בע"ע (ארצי) 1002/02 **קבוצת יו.אס.ג'י.די. בע"מ נ' מדינת ישראל, משרד העבודה והרווחה** (10.11.2002), שם עמד בית הדין הארצי על תכלית חוק העסקת עובדים, וקבע:

"המחוקק מצא לנכון לדרוש מכל קבלן כוח אדם, כתנאי לקבלת רישיון לפעילותו, הפקדת ערובה העומדת בתנאי החוק והתקנות. התכלית מאחורי דרישה זו כבר נדונה בפסיקה והינה הבטחת מילוי מלוא מחויבויותיו של קבלן כוח האדם כלפי עובדיו, על מנת למנוע מצב בו קבלן כוח האדם מפסיק פעילותו ומותיר את עובדיו מול שוקת שבורה".

באשר למדיניות הענישה הנהוגה, מסקירת פסיקת בתי הדין לעבודה ביחס לעבירות בהן הורשעו הנאשמים - כנגד המעסיק עצמו בגין עיסוק כקבלן כח אדם ללא רישיון והן כנגד נושאי משרה, בגין הפרת חובת הפיקוח - שם, נקבעו מתחמי ענישה בשיעור הנע בין **30% לבין 60%** מהקנס המרבי הקבוע בדין, ביחס לכל עבירה (בין השאר בת"פ (ב"ש) 74389-01-19 **מדינת ישראל נ' ה.ל.ל. - ע.ס. בנייה פיתוח ויזמות בע"מ ואח' (2.2.20)**, שם נקבע כי מתחם הענישה נע בין 30% - 60% מהקנס המקסימאלי; ת"פ (נצ') 24976-02-19 **מדינת ישראל - משרד הרווחה, העבודה, והשירותים החברתיים - א.ע.מ.ח בע"מ (9.1.20)** שם נקבע כי מתחם הענישה נע בין 20% - 60% ת"פ (ת"א) 35528-12-16 **מדינת ישראל - "פרח ירוק" - לניהול כ"א הדרכות ושירותים בע"מ**, שם נקבע כי מתחם הענישה נע בין 30% ל- 60%).

11. האמור לעיל, משקף אפוא את הערך המוגן וכן את התכלית של החקיקה ואף את מדיניות הענישה בגין עבירות מעין אלה נשוא כתב האישום. דברים אלו, כאמור נכונים במקרה דנן.

12. אני סבור כי מתקיים צידוק לחרוג ממתחם הענישה שהוזכר קודם לכן בהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם.

13. הנאשם סיפר כי עסק ופרנס את משפחתו מהעסק הקטן שהקים וכי תמיד הקפיד למלא אחר כל דרישות הדין. כמו כן, הוא טען כי עובדיו קיבלו את כל זכויותיהם והציג שורת מסמכים שבהם רוסמים לו עובדיו תודה, על התנהגותו והתנהלותו מולם. את הדרוש תיקון עשה וכיום הוא מחזיק ברישיון כקבלן ניקיון. בעקבות הביקורת שנערכה לו והמצב הכלכלי שאליו נקלע המשק, נוצרו לו חובות רבים שכדי לעמוד בתשלומם מכר את ביתו. הנאשם מפרנס את אשתו וילדיו מעבודתו זו. הוא בן 51 ואין לו כל ניסיון תעסוקתי אחר, וכפי שצוין הוא מבקש להתפרנס בכבוד "בתחום היחיד שהוא יודע לעבוד בו". הביקורת שנערכה לו אצל לקוחותיו, גרמה לכך שחלק מהם עזבו אותו ולא שילמו לו את חובותיהם.

14. מבלי להמעיט בחומרת העבירות המפורטות בכתב האישום שבהם הודה הנאשם, יש לזקוף לזכותו את העבר הנקי שיש לו. את העובדה שהודה בהזדמנות הראשונה. אכן השתכנעתי כי מעשיו נעשו מתוך חוסר ניסיון עסקי ולא מתוך מניע כלכלי ורצון להשיא רווחים על חשבון עובדיו. שיוויתי לנגדי גם את המכתבים שכתבו לו עובדיו אודות יחסי אנושי, וכן את העובדה שהנאשם מפרנס את משפחתו, ומתמודד עם מצב כלכלי מורכב, והטלת קנס כספי כבד עשויה לפגוע בשיקומו. בנסיבות אלו, יש להעדיף להשאירו במעגל העבודה ולא להטיל עליו קנס שימוטט אותו ויצריך אותו להיזקק לקופת הציבור ולהליכים של פשיטת רגל.

15. בנסיבות אלה ובהתחשב בכך שמדובר ב-26 יחידות עבירה, אך בכך שמדובר בתקופת זמן מוגבלת וכלל העבירות נובעות מאי הוצאת רישיון בתקופה הרלבנטית, מה שכבר תוקן, אסתפק בקנס כספי בסך 24,000 ₪ שישולם ב-12 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך 2,000 ₪ כל אחד.

16. כמו כן, יחתום הנאשם על שלוש התחייבויות (בהתאם למודל שנפסק בביה"ד הארצי בתיק ע"פ 52001/05/14 **טיב טעם רשתות בע"מ נגד מדינת ישראל**) בנוגע לעבירת איסור פעילות כקבלן כ"א ללא רישיון, בסך 14,400 ₪ כל אחת מההתחייבויות.

סוף דבר

17. לנוכח כל האמור אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. קנס כספי כולל בסך 24,000 ₪ שישולם ב 12 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך 2,000 ₪ כל אחד. מועד תשלומי של התשלום הראשון הינו 1.3.2022 ובכל אחד לחודש הקלנדרי העוקב שלאחריו. לא יפרע אחד מהתשלומים במועדו, תועמד יתרת הקנס הבלתי נפרעת לפרעון מיידי.

יוזכר לנאשם שבמידה ומועד התשלום חל בשבת או בחג עליו להקדים את מועד התשלום על מנת שלא יוטלו קנסות פיגורים.

ב. התחייבות להימנע מביצוע העבירה נשוא כתב האישום למשך 3 שנים מהיום, ביחס לעבירת איסור עיסוק כקבלן כ"א/שירותים ללא רישיון.

הנאשם יחתום על שלוש התחייבויות נפרדות גובה כל התחייבות 14,400

₪.

המזכירות תשלח למשרד הסניגור את 12 שוברי התשלום ואת שלוש ההתחייבויות והסניגור ידאג להחתים את הנאשם ולסרוק אותם לתיק בית הדין תוך 30 יום מהיום.

18. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 ימים ממועד קבלת גזר הדין.

19. בהתאם להסכמת הצדדים, גזר הדין ישלח אליהם בדואר.

ניתן היום, כ"ב שבט תשפ"ב, 24 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.